

صفحة

17-7

١. الدَّرْسُ الْأَوَّل - השיעור הראשון

8	א. האותיות ב, נ, י, ו, א
9	ב. אלף המזה
11	ג. התנועות
11	1. התנועות הקצרות
11	2. התנועות הארוכות
12	3. שווא נח – (סכון)
12	4. דגש חזק – (שדה)
16	ד. הספרות

27-18

٢. الدَّرْسُ الثَّانِي - השיעור השני

18	א. האותיות ת, ל
12	ב. דרכי היידוע
22	ג. אֵל הידיעה

39-28

٣. الدَّرْسُ الثَّالِث - השיעור השלישי

28	א. האותיות ד, ז, ר, ז
33	ב. נטיית הפועל בעבר – בניין ראשון יחיד
34	ג. סדר המילים במשפט פועלי

4. الدرس الرابع - השיעור הרביעי 52-40

- א. האותיות מ, כ 40
ב. נטיית הפועל בעבר – בניין ראשון רבים 47
ג. התאמת הפועל לנושא 50

5. الدرس الخامس - השיעור החמישי 67-53

- א. האות ה— 53
ב. אלף מקצורה י 54
ג. כינויי הקניין 60
ד. כינויי הרמז (א) - هَذَا، هَذِهِ، ذَلِكَ، تِلْكَ 63

6. الدرس السادس - השיעור השישי 82-68

- א. האותיות פ, ق 68
ב. משקלי הפועל בעבר בניין ראשון 74
ג. נטיית מילות היחס (א) - أَمَامَ، لِ 77

7. الدرس السابع - השיעור השביעי 100-83

- א. האותיות ס, ש, ص, ض 83
ב. נטיית מילות היחס (ב) - فِي، إِلَى، بِ 94
ג. השתנות הכינויים هُ، هُمْ، هُنَّ 95
ד. כינויי הפעול (המושא) 97

8. الدرس الثامن - השיעור השמיני 118-101

- א. האותיות ث, ط, ظ 101
ב. אותיות השמש 111

9. الدرس التاسع - השיעור התשיעי 148-119

- א. האותיות ג, ח, ט 119
ב. כינויי הגוף 129
ג. נטיית הפועל בעתיד בניין ראשון – الْمُضَارِع 129
ד. הניקוד הסופי – الْأَعْرَاب (א) השם המיודע 140

10. الدرس العاشر - השיעור העשירי 172-149

- א. האותיות ע, ג 149
ב. נטיית הפועל בציווי בניין ראשון – الْأَمْر 161
ג. נטיית מילות היחס (ג) – مِنْ, عَنْ 167
ד. סדר אותיות הא"ב הערבי 171

11. الدرس الحادي عشر - השיעור האחד עשר 200-173

- א. תא מרבוטה – סימן הנקבה 182
ב. קטיגוריות של שמות ממין נקבה 189
ג. ריבוי שאינו מציין בני אדם 191
ד. תעתיק האותיות הערביות 200

12. الدرس الثاني عشر - השיעור השנים עשר 232-201

- א. כתיבת ההמזה 208
ב. אלף ממדודה 211
ג. משפטי הזיקה וכינויי הזיקה 212
1. משפט זיקה מיודע – صِلَة וכינויי הזיקה – الْأَسْمُ الْمُوصُول 212
2. משפט זיקה לא מיודע – صِفَة 214
ד. כינויי הרמז (ב) – هُؤْلَاءِ، أُولَئِكَ 222

١٣. الدَّرْسُ الثَّالِثُ عَشَرَ - השיעור השלושה עשר 260-233

- א. ששת השמות 239
- ב. תנועות העזר - مَنَعَ التَّقَاءَ السَّاكِنِينَ 240
- ג. י' ההתייחסות - يَّ - يَاءُ النِّسْبَةِ 245
- ד. ימות השבוע - أَيَّامُ الْأُسْبُوعِ 255

١٤. الدَّرْسُ الرَّابِعُ عَشَرَ - השיעור הארבעה עשר 287-261

- א. הניקוד הסופי - الْأَعْرَابُ - (ב) השם הבלתי מיודע - تَنْوِين 264
- ב. תיאור הפועל 267

295-288 נספח - مُلْحَق

310-296 מילון ערבי- עברי - قَامُوسٌ عَرَبِيٌّ عِبْرِيٌّ

326-311 מילון עברי- ערבי - قَامُوسٌ عِبْرِيٌّ عَرَبِيٌّ

340-327 קטעי קריאה נבחרים בכתב יד (דיגיטאלי) -

تَمَارِينٌ لِلْقِرَاءَةِ بِخَطِّ الرُّقْعَةِ

הקדמה

ספר זה הוא חלקו הראשון של ספר לימוד להוראת יסודות הלשון הערבית הספרותית.

הספר שם לו למטרה להקנות את יסודות הקריאה והכתיבה לסטודנט ולתלמיד המתחיל, ולהביאו תוך זמן קצר יחסית ליכולת קריאה של טקסטים פשוטים וכרוניקה קלה בעיתונות הערבית. יחד עם זאת, אוצר המילים הוא מגוון ורחב. הוא כולל מילים ומבנים מתחום חיי היום-יום ומתחומים אחרים, לצד אוצר מילים מתחום העיתונות.

שיטת הלימוד בנויה על ההנחה שיש ללמד ערבית בערבית: התלמיד נדרש לשנות משפטים, להשלים, להשיב ולשאל בערבית ואף לחבר משפטים בערבית וזאת, על מנת ליצור שטף בהבעה, הן בע"פ והן בכתב, להעמיק את המיומנות בידיעת השפה ולהטמיע את אוצר המילים הנלמד. התלמיד עובר בהדרגה מקריאת משפט פשוט למשפט יותר מורכב ומגיע בשלבים לקריאת קטעים קלים.

בהוראת פרקי הדקדוק השיטתי והסוגיות התחביריות השונות השתדלנו להקנות מושגים מדויקים ככל האפשר, אך בהטמעת תורת הצורות והתחביר שמנו דגש על תרגול בהקשרים תחביריים, תוך הקפדה על התקניות של השפה הכתובה. נמנענו, עד כמה שאפשר, מתרגילים טכניים ומתרגילי תרגום מעברית לערבית.

חלק זה של הספר כולל ארבעה עשר שיעורים. בכל שיעור יש טקסט ומערכת תרגילים רחבה לתרגול אוצר המילים והסוגיות הדקדוקיות השונות. התרגילים מגוונים, בעלי דרגות קושי שונות, והמורה יבחר מתוכם את התרגילים המתאימים לרמת כיתתו וקצב התקדמותה. חלק מהתרגילים ייעשה בכתב וחלקם בע"פ, לפי ראות עיני המורה וצורכי הכיתה. החל בשיעור השישי, שילבנו אמרות ופתגמים המתאימים מבחינת המבנה ואוצר המילים לרמת השיעור. פתגמים אלה הובאו לצורך העשרה בלבד, ואין לחייב את התלמיד בשינונם. להרבה מן הפתגמים המצוטטים כאן, יש גם גרסאות אחרות. בחרנו באלה שנראו לנו פשוטות. בשיעורים האחרונים הובאו אף כותרות קלות מהעיתונות לקריאה.

המילון. בסוף הספר הובאו מילון ערבי-עברי ועברי-ערבי. בשלב התחלתי זה של הלימוד, ערוך המילון הערבי-עברי לפי א"ב ערבי ולא לפי השיטה המקובלת של שורשי המילים.

הקדמה למהדורה השנייה

במהדורה זו הוכנסו תיקונים על סמך הניסיון שהצטבר במהלך ההוראה בספר בשנים האחרונות. כמו כן, ניתנה תשומת לב מיוחדת לצד הצורני, על מנת להבליט תופעות מסוימות ולהקל על התלמיד המתחיל.

בארבעת השיעורים האחרונים הובאו כותרות מהעיתונות הערבית המתאימות, מבחינת הכלים הדקדוקיים והתחביריים, לרמת השיעורים, במטרה להקל על המעבר לקריאה בעיתונות בהמשך.

בהזדמנות זו, ברצוני להודות לעמיתיי עפרה הכהן ועפר אפרתי על הערותיהם המתייחסות לטעויות דפוס וניקוד שנפלו במהדורה הראשונה, ואחרון אחרון חביב תודה מיוחדת לבני אור, שללא עזרתו ומאמציו לא היה ספר זה רואה אור בצורתו הנוכחית.

כולם יבואו על הברכה.

ירושלים, תשס"ב

הקדמה למהדורה הרביעית

מהדורה זו נערכה מחדש והוכנסו בה תיקונים בניקוד שלא הופיעו במהדורות הקודמות. הכותרות והידיעות הקצרות מהעיתונות הערבית עודכנו והודפסו מחדש. בנספח התווספו קטעים נבחרים שנלקחו משיעורים 14-3 שהובאו בכתב יד (רקעה), במטרה לאמן את התלמיד ולהרגילו גם לכתב יד. דגש מיוחד ניתן לצד האססטי והחזותי של הספר. במהדורה דיגיטלית זו לא נוקדה האות ל בצרופים: לָ ו- ל+א

בשל חוסר יכולת טכנית של תוכנות המחשב (אָלָב, אֶלָבִּין).

למהדורה זו מצורף תקליטור ערוך על פי מתכונת השיעורים על מנת לתמוך באמצעות ההאזנה בקריאה, בהטמעת אוצר המילים והגייה נכונה. תודה מיוחדת לעמיתי אליהו שטרן שעשה הגהה מחודשת לספר.

ירושלים, תש"ע